

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۲۴/۰۷/۲۰۰۹

(شماره ۱۸)

۴ مردادماه ۱۳۸۸

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

۱

۱- آمریکا

۸

۲- یورو

۱۱

۳- ین

۱۳

۴- لیره انگلیس

۱۶

۵- طلا

۱۸

۶- نفت

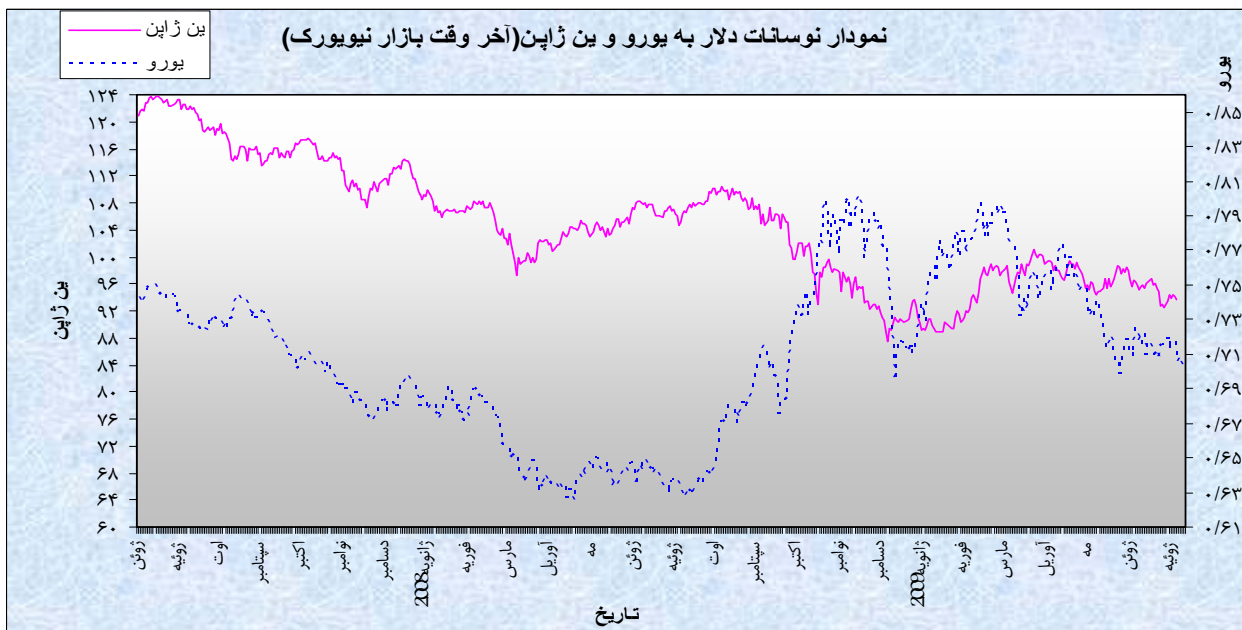
بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف-نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار در برابر تمام ارزهای مورد بررسی، به استثنای ین ژاپن، کاهش یافت. متوسط ارزش دلار در هفته گذشته نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک در برابر یورو و لیره انگلیس به ترتیب ۱/۰۴ درصد و ۰/۸ درصد کاهش و در برابر ین ژاپن ۰/۵۱ درصد افزایش یافت. به نرخ های آخر وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۴/۹۴-۹۳/۵۰ ین و هر یورو در محدوده ۱/۴۲۳۹-۱/۴۱۴۱ دلار در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر ارقام اقتصادی منتشره در آمریکا و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز سه شنبه یک گروهی از شرکت های بزرگ که سهمی قابل توجه از اوراق قرضه

منتشره توسط بانک CIT را در اختیار دارند توافق کردند که حدود ۳/۰ میلیارد دلار تسهیلات در اختیار این بانک قرار دهند تا آن را از خطر ورشکستگی نجات دهند. البته این تسهیلات با نرخ بهره ۱۰/۵ درصد پرداخت می شود و بهترین داراییهای CIT، وثیقه آن خواهد بود. CIT یک بانک متوسط آمریکایی است که به حدود یک میلیون شرکت کوچک و متوسط آمریکا وام می داده است. به این ترتیب این بار به جای دولت، بخش خصوصی اقدام به نجات یک بانک در حال ورشکستگی کرد. این امر برای بازارهای مالی بسیار امیدوارکننده به نظر می رسد. از طرف دیگر در روز دوشنبه خوش بینی نسبت به دورنمای عملکرد شرکت های آمریکایی Caterpillar Inc و Cisco system Inc مورد تجدید نظر صعودی واقع گردید. موارد مذکور سبب ادامه ترقی شاخص های قیمت سهام آمریکا شد. در نهم مارس سال جاری شاخص های قیمت سهام نزدیک به پایین ترین سطح ۱۲ سال گذشته رسیدند. در آن زمان شاخص نزدیک به ۱۲۶۸/۶۴ واحد تنزل نمود. از آن زمان تا روز دوشنبه گذشته این شاخص حدود ۵۰/۵ درصد ترقی نمود. ترقی شدید شاخص های قیمت سهام آمریکا به موقعیت دلار به عنوان مأمّن سرمایه گذاری لطمه وارد نمود. همین امر سبب کاهش دلار در برابر یورو، و برخی از ارزهای عمده دیگر در روز دوشنبه گردید. در روز سه شنبه رئیس بانک مرکزی آمریکا به کمیته خدمات مالی مجلس نمایندگان گفت احتمالاً تا سال ۲۰۱۱ میلادی نرخ بیکاری کشور در سطح بالائی باقی خواهد ماند. وی هشدار داد که بالا بودن نرخ بیکاری می تواند به شاخص اعتماد مصرف کنندگان لطمه وارد نماید و زمان بهبود اقتصادی را به تأخیر اندازد. وی افزود که نرخ بهره کلیدی کشور برای مدتی طولانی در سطحی پایین باقی خواهد ماند و نسبت به عواقب کسری عظیم بودجه کشور ابراز نگرانی کرد. این اظهارات رئیس بانک مرکزی آمریکا تا حدودی خوش بینی نسبت به دورنمای اقتصادی آمریکا را کاهش داد و موجب کاهش ریسک گریزی سرمایه گذاران شد. همین امر سبب ترقی دلار در برابر یورو در روز سه شنبه گردید. در این روز خبر مربوط به افزایش بدهیهای دولتی انگلیس به سطح ۵۶/۶ درصد تولید ناخالص داخلی، سبب ضعف لیره در برابر دلار گردید. در روز چهارشنبه ارقام مربوط به رشد قابل توجه فروش خانه های تک واحدی آمریکا منتشر شد. انتشار این ارقام مطلوب اثرات ارقام ضعیف مربوط به درآمد بانک های آمریکایی را بر دلار خنثی نمود. همین امر سبب ثبات نسبی دلار در برابر یورو در روز چهارشنبه شد. در این روز لیره در برابر دلار

ترقی نمود. چون مفاد آخرین صورتجلسه شورای سیاست‌گذاری بانک مرکزی انگلیس نشان داد که این بانک به اتفاق آرا تصمیم گرفت که سقف خرید دارائیهای مالی را در سطح ۱۲۵ میلیارد لیره حفظ نماید و نرخ بهره را نیز در سطح ۰/۵ درصد بلا تغییر بگذارد. این تصمیم بانک مرکزی انگلیس می‌تواند بیانگر نزدیک شدن پایان دوران سیاست پولی فوق‌العاده انبساطی پولی در این کشور باشد. در روز پنجشنبه انتشار سود مطلوب برخی از شرکت‌های بزرگ آمریکایی موجب تقویت شدید شاخص‌های قیمت سهام آمریکا شد. این امر به همراه خبر مربوط به رشد فروش خانه‌های دست دوم آمریکا موجب تقویت دلار در برابر ین و ضعف دلار در برابر یورو شد. حتی در مقطعی از این روز هر یورو تا سطح ۱/۴۲۹۱ دلار، یعنی به بالاترین سطح خود از اوایل ماه ژوئن به بعد، رسید. اما بعداً در اواخر همان روز برخی از گزارش‌های منتشره حکایت از نامطلوب بودن سود برخی از شرکت‌ها نظیر Amazon.com Inc و Microsoft، بر ارزش دلار در برابر یورو فشار صعودی وارد کرد. در روز جمعه انتشار خبر مربوط به افزایش شاخص اعتماد بخش تجاری ماه ژوئیه آلمان برای چهارمین ماه متوالی و ارقام مطلوب مربوط به عملکرد شرکت‌های آمریکا، موجب ضعف دلار در برابر یورو گردید. در همان روز خبر مربوط به کاهش فصلی ۰/۸ درصدی و کاهش سالانه ۵/۶ درصد تولید ناخالص داخلی سه ماهه دوم سال جاری انگلیس، موجب ترقی دلار در برابر لیره شد.

ب - بازار پولی داخلی

بانک مرکزی پس از شروع بحران مالی در ۱۰ اوت سال ۲۰۰۷ میلادی، بتدریج سیاست پولی خود را انبساطی تر کرد. در همین راستا بانک مرکزی نرخ بهره کلیدی وجوه فدرال را از ۴/۷۵ درصد در ۱۸ سپتامبر ۲۰۰۷ به سرعت کاهش داده تا به محدوده ۰-۰/۲۵ درصد در ۱۶ دسامبر ۲۰۰۸ رساند. علاوه بر آن بانک مرکزی از طریق خرید اوراق قرضه مرتبط با وام‌های رهنی و قراردادهای سوآپ با سایر بانک‌های مرکزی، ترازنامه خود را به شدت افزایش داد. بطوریکه این ترازنامه از ۸۴۹/۹۸۸ میلیارد دلار در ۲۹ اوت ۲۰۰۸ میلادی به حدود ۲/۲۴۶ تریلیون دلار در ۳۱

دسامبر ۲۰۰۸ میلادی افزایش یافت و در ۱۵ فوریه ۲۰۰۹ به ۲/۰۱۱۷ تریلیون کاهش یافت. البته قسمت عمده ای از نقدینگی بین سپتامبر و نوامبر سال ۲۰۰۸ میلادی به بازار تزریق شد. چون در آن زمان به دلیل ورشکستگی بانک سرمایه گذاری Lehman Brothers، بازارهای مالی به کلی فلج شده بود. اما اخیراً با پیدایش شواهدی از بهبود اقتصادی و اقدام برخی از بانک هابه بازپرداخت تسهیلات دریافتی از وزارت خزانه داری و انتشار ارقام مطلوب مربوط به سود بانک ها و برخی از مؤسسات مالی آمریکا، مسئله چگونگی کاهش ترانزنامه بانک مرکزی مطرح می باشد. رئیس بانک مرکزی آمریکا گفته است که تا مدت ها، نیازی به رها کردن سیاست پولی فوق العاده انبساطی وجود ندارد. اما او گفت این بانک ابزارهای کافی برای خارج شدن از سیاست های پولی فوق العاده انبساطی در اختیار دارد. برخی از ابزارهای بانک مرکزی برای کاهش ترانزنامه بانک مرکزی در اختیار دارد عبارتند از:

- **اعطای وام** - بانک مرکزی می تواند اوراق قرضه درازمدت در تملک خود را به سایر بانک ها در ازای وجوه نقد، وام دهد. البته توان بانک ها در استقراض این اوراق، محدود می باشد.

- **برنامه مکمل تأمین مالی وزارت خزانه داری** - در پاییز گذشته وزارت خزانه داری آمریکا از طریق انتشار اوراق قرضه مکمل تأمین مالی، حدود ۵۶۰ میلیارد دلار وجوه کسب کرد. این وجوه در نزد بانک مرکزی سپرده گذاری شد تا از این طریق تاحدودی حجم ترانزنامه بانک مرکزی را کاهش دهد. علاوه بر آن وزارت خزانه داری ۲۰۰ میلیارد دلار دیگر نیز نزد بانک مرکزی سپرده دارد. البته وزارت خزانه داری نیز برای انتشار اوراق قرضه با محدودیت جدی مواجه می باشد. چون این وزارت برای تأمین کسری بودجه دولت در سال جاری باید حدود ۲/۰ تریلیون اوراق قرضه خزانه جدید منتشر نماید. این در حالی است که کنگره سقفی برای حجم بدهیهای دولت تعیین کرده است. با

انتشار اوراق قرضه جدید برای تأمین کسری بودجه ، وزارت خزانه داری ، میدان مانور چندانی برای انتشار اوراق قرضه جدید ندارد .

- **فروش داراییها** - بانک مرکزی می تواند قسمتی از داراییهای مالی را که از قبل از شروع بحران در اختیار داشت به فروش برساند . حجم این داراییها به حدود ۴۷۶ میلیارد دلار می رسد . همچنین بانک مرکزی می تواند تا سررسید شدن برخی از داراییهای خود صبر نماید و از این طریق قسمتی از وجوه را از بازار جذب نماید . حتی بانک مرکزی می تواند قسمتی از داراییهایی را که در طول بحران بدست آورده است را بفروشند . اما فروش این نوع داراییها می تواند موجب کاهش قیمت داراییهای مؤسسات عمده اعطا کننده وام های رهنی و در نتیجه افزایش نرخ های بهره وام های رهنی گردد . چنین امری می تواند بازار مسکن و به تبع آن کل اقتصاد را دچار رکود نماید . حتی چنین فروش هایی می تواند موجب زیان بانک مرکزی نیز گردد .

- **پرداخت سود به منابع آزاد بانک ها** - بانک مرکزی می تواند با پرداخت سود ، منابع مازاد بانک ها را جذب نماید . هر چند این اقدام از نظر سیاستگذاران پولی منطقی است ، ولی افکار عمومی ممکن است با این اقدام که موجب هزینه کردن درآمدهای مالیاتی می شود مخالف نماید .

- **افزایش درصد ذخایر قانونی** - از این طریق بانک مرکزی می تواند حجم بیشتری از منابع بانک ها را مسدود نماید و توان وام دهی آنها را کاهش دهد .

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته ، فروش خانه های دست دوم به نرخ سالانه پس از ۱/۳ درصد افزایش ماهانه در ماه مه ، در ماه ژوئن بطور ماهانه ۴/۸۹ درصد رشد و بطور سالانه ۰/۲ درصد

کاهش یافت و به ۴/۸۹ میلیون دستگاہ رسید . قبلاً انتظار می رفت که فروش خانہ های دست دوم به نرخ سالانہ درماہ ژوئن به ۴/۸۴ میلیون دستگاہ برسد . تعداد خانہ های دست دوم در معرض فروش از ۱۱/۰ برابر فروش ماہانہ درماہ ژوئن ۲۰۰۸ میلادی و ۹/۸ برابر فروش ماہانہ درماہ مه سال جاری به ۹/۴ برابر فروش ماہانہ درماہ ژوئن کاهش یافته است . همچنین میانہ قیمت خانہ های دست دوم در معرض فروش از ۲۱۵/۰ هزار دلار در ژوئن سال ۲۰۰۸ به ۱۶۶/۰ هزار دلار در ماہ آوریل سال جاری کاهش یافت . اما از آن زمان به بعد میانہ قیمت مسکن دست دوم به تدریج رو به افزایش نهاد تا به سطح ۱۸۱/۸ هزار دستگاہ در ماہ ژوئن سال جاری رسید . کاهش نسبت خانہ های در معرض فروش به فروش ماہانہ و افزایش شدید قیمت این نوع خانہ ها ، منادی روند رو به بہبود بخش مسکن می باشد . افزایش خانہ های دست دوم سبب می شود تا صاحبان مسکن به بازپرداخت اصل و فرع وام های رهنی تمایل بیشتری نشان دهند . این امر موجب کاهش خانہ های مصادره ای و در نتیجہ کاهش رشد خانہ های در معرض فروش می شود . متقاضیان جدید استفاده از بیمہ بیکاری در ہفتہ منتهی بہ ۱۸ ژوئیہ ۳۰/۰ هزار نفر نسبت بہ ماہ ماقبل افزایش یافته و بہ ۵۵۴/۰ هزار نفر رسید . قبلاً در ۲۲ ہفتہ متوالی متقاضیان جدید استفاده از بیمہ بیکاری در سطحی بالاتر از ۶۰۰/۰ هزار نفر قرار داشت و اکنون در سه ہفتہ متوالی است کہ تعداد این متقاضیان در سطحی پایین تر از ۶۰۰/۰ هزار نفر قرار دارد . رشد شدید بیکاری یکی از عوامل مهم در جلوگیری از تقویت فعالیت های اقتصادی می باشد . در دوہفتہ اخیر برخی از شرکت ها سود سه ماہہ دوم را اعلام کردہ اند کہ اغلب مطلوب نیز بودہ اند . اما این افزایش سود تا حدود زیادی ناشی از کاهش ہزینہ است و فروش آنان رشد قابل توجہی نداشت . بہ همین دلیل افزایش قیمت سهام شرکت ها ، نمی تواند بیانگر تقویت فعالیت های اقتصادی در ماہ های بعدی باشد .

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

نوع ارز	متوسط هفته منتهی به ۳ ژوئیه	متوسط هفته منتهی به ۱۰ ژوئیه	متوسط هفته منتهی به ۱۷ ژوئیه	متوسط هفته منتهی به ۲۴ ژوئیه
دلار آمریکا	۰/۶۱	۰/۶۰	۰/۵۸	۰/۵۳
یورو	۱/۲۴	۱/۱۷	۲/۸۷	۱/۰۰
بن ژاپن	۰/۴۹	۰/۴۸	۰/۴۵	۰/۴۴
لیره انگلیس	۱/۲۵	۱/۲۱	۱/۱۷	۱/۰۸

عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا

شاخصهای اقتصادی	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن
نرخ بیکاری (به درصد)	۵/۵	۵/۷	۶/۱	۶/۱	۶/۵	۶/۸	۷/۲	۷/۶	۸/۱	۸/۵	۸/۹	۹/۴	۹/۵
موازنه تجاری (بهمیلیارد دلار)	-۵۸/۸	-۶۱/۳۱	-۵۹/۰۸	-۵۶/۵۰	-۵۷/۱۹	-۴۱/۶	-۳۹/۹	-۳۶/۲	-۲۶/۱	-۲۸/۵	-۲۹/۲		
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	۰/۳	۰/۳	-۰/۱	-۴/۰	۱/۴	-۱/۳	-۲/۴	-۲/۰	-۱/۵	-۱/۷	-۰/۵		
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	۵/۰	۵/۶	۵/۴	۴/۹	۳/۷	۱/۱	۰/۱	۰/۰	۰/۲	-۰/۴	-۰/۷	-۱/۳	-۱/۳
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم				سه ماه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹		
	۲/۸				-۰/۵			-۶/۳			-۵/۷		

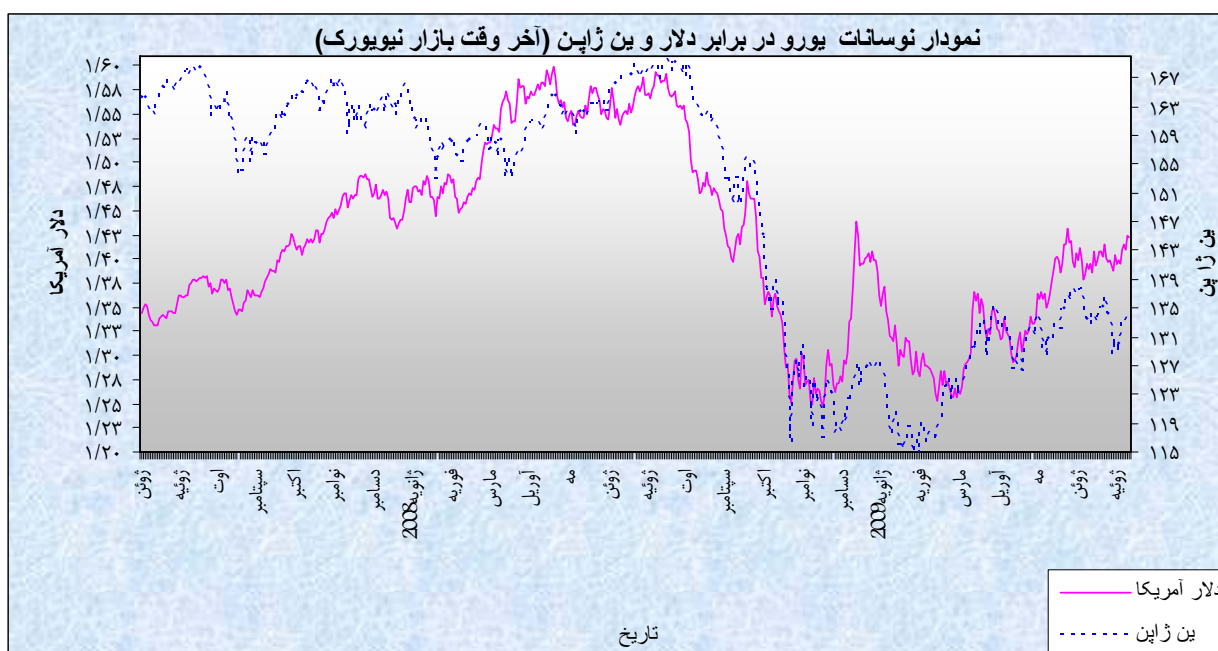
۲- منطقه یورو

الف- نوسانات یورو

در هفته گذشته ، یورو در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی به استثنای دلار کانادا تقویت شد . متوسط ارزش یورو در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۱/۰۴ درصد افزایش یافت. به نرخ های آخر وقت بازار نیویورک ، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۴۲۳۹-۱/۴۱۴۱ دلار ، معامله گردید .

نوسانات ارزش دلار طی هفته گذشته ، بطور عمده تحت تأثیر دورنمای اقتصادی، برخی اخبار و گزارشها، و سایر موارد قرار داشت .

در روز دوشنبه گزارشهای مالی انتشار یافته توسط شرکتهای آمریکا در مجموع مثبت ارزیابی شد. همچنین اعلام شد که برای جلوگیری از ورشکستگی گروه مالی CIT به این شرکت کمکهای مالی خواهد شد. بنابراین معامله گران به داراییهای پرریسک روی آوردند، لذا یورو در برابر دلار تقویت شد. در روز سه شنبه پیشاپیش سخنرانی آقای برنانکه ، رئیس فدرال رزرو، در کنگره

آمریکا معامله گران اقدام به خریدهای سوداگرانه دلار نمودند. وی در مقاله ای که در نشریه وال استریت ژورنال به چاپ رسید ذکر نموده بود که در صورت بهبود اقتصادی بانک مرکزی آمریکا راهکارهایی برای پایان دادن به سیاستهای انبساطی دارد. در روز چهارشنبه شاخص سهام S&P 500 کاهش پیدا کرد. قیمت نفت خام نیز با افت مواجه شد. بنابراین رویکرد به ارزشهای مأمّن بیشتر شد. باتوجه به موارد مذکور، ارزش یورو در برابر دلار در روزهای سه شنبه و چهارشنبه کاهش پیدا کرد. در روز پنجشنبه، بازارهای سهام و کالاهای اساسی در سطح جهان از اقبال عمومی برخوردار بودند. البته بخشی از توجه فعالان بازار ارز به انتشار گزارشهای مالی شرکتها معطوف بود. در روز جمعه گزارش انتشار یافته ای حاکی از آن بود که شاخص اعتماد تجاری آلمان-موسوم به IFO- برای چهارمین ماه متوالی افزایش یافته و به بالاترین سطح خود از اکتبر ۲۰۰۸ تاکنون رسیده است. انتشار این ارقام و برخی ارقام اقتصادی دیگر، بسیاری از تحلیلگران و ناظران بازار را بدین نتیجه رساند که اقتصاد منطقه یورو در حال تثبیت و تحکیم است. مجموع موارد یادشده موجب ترقی یورو در برابر دلار در دو روز آخر هفته شد.

ب - بازار پولی

Ewald Nowotny عضو شورای سیاستگذاری بانک مرکزی اروپا با تأیید این خوشبینی که اقتصاد منطقه یورو تا سال ۲۰۱۰ در مسیر رشد قرار خواهد گرفت اظهار نمود: پس از آنکه رشد اقتصادی مثبت محقق شد، اولویت بانک مرکزی این خواهد بود که اقدام به مهار میلیاردها یورویی نماید که در جهت حمایت از فعالیتهای اقتصادی به بازار پول تزریق نموده است. به گفته وی بدین ترتیب، نرخهای بهره در درجه دوم اهمیت قرار خواهد داشت. بانک مرکزی اروپا در ماه گذشته مجموعاً ۴۴۲ میلیارد یورو به بازار تزریق نمود و برنامه خرید اوراق بهادار با پشتوانه شرکتها را نیز آغاز نمود. به عقیده برخی تحلیلگران علائم بهبود به تدریج در حال آشکار شدن است.

ج- وضعیت اقتصادی

کسری حساب جاری منطقه یورو از ۹/۴ میلیارد یورو در ماه آوریل به ۱۳/۰ میلیارد یورو در ماه مه افزایش پیدا کرد. مزاد حساب سرمایه نیز از ۲/۰ میلیارد یورو به ۰/۲ میلیارد یورو کاهش یافت. سفارشات بخش صنعتی پس از ۰/۷ درصد کاهش ماهانه در ماه آوریل، در ماه مه نسبت به ماه قبل ۰/۲ درصد کاهش نشان داد. میزان سفارشات بطور سالانه طی ماههای مذکور به ترتیب ۳۵/۳ و ۳۰/۱ درصد افت داشت. شاخص مدیران خرید بخش کارخانه ای از ۴۲/۶ در ماه ژوئن به ۴۶/۰ در ماه ژوئیه بالغ گردید. شاخص مدیران خرید بخش خدمات نیز از ۴۴/۷ به ۴۵/۶ رسید. شاخص اعتماد تجاری آلمان از ۸۵/۹ در ماه ژوئن به ۸۷/۳ در ماه ژوئیه افزایش پیدا کرد. پیش بینی می شد که میزان این شاخص در ماه ژوئیه ۸۶/۵ باشد.

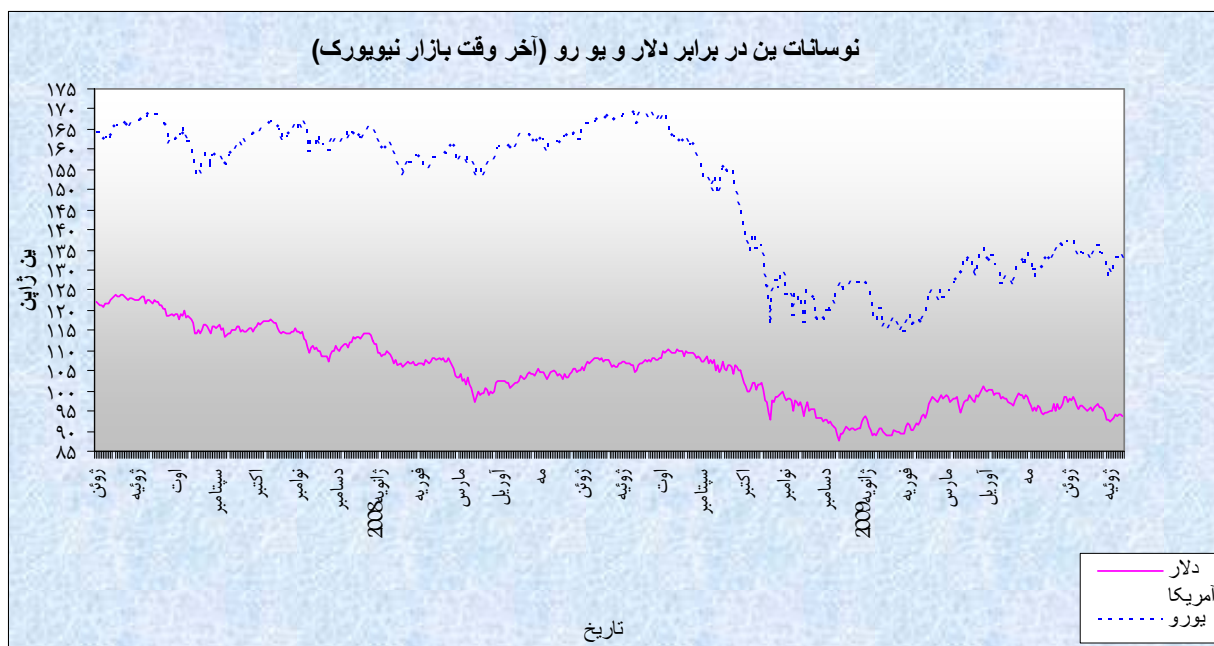
عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو												ماه	شاخصهای اقتصادی
مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن		
۹/۵	۹/۳	۹	۸/۷	۸/۳	۸/۱	۷/۹	۷/۷	۷/۶	۷/۵	۷/۴	۷/۴	نرخ بیکاری (به درصد)	
		۰/۵۲	-۱/۳	-۱۵/۲۱	-۰/۹۵	-۷/۳۸	۰/۶۷	-۶/۶۰	-۱۴/۱۰	۳/۶۳	۰	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	
	-۱/۹	-۱/۴	-۲/۶	-۲/۴	-۲/۹	-۲/۷	-۱/۷	-۱/۸	۰/۸	-۰/۲	-۰/۱	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
	۰/۶	۰/۶	۱/۲	۱/۱	۱/۶	۲/۱	۳/۲	۳/۶	۳/۸	۴/۰	۴/۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	
سه ماهه اول ۲۰۰۹			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	
-۴/۹			-۱/۷			۰/۵			۱/۵				

۳- ژاپن

الف-نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده بااستثنای دلار امریکا تضعیف گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۵۱ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۴/۹۴-۹۳/۵۰ ین معامله گردید.

هفته گذشته، حرکت ریسک پذیری همچنان تقویت گردید. بازارهای سهام در سراسر جهان از جمله توکیو و شانگهای با افزایش ارزش روبرو شدند. شاخص نیکی طی هفته گذشته در حدود ۶ درصد افزایش ارزش داشت. با وجودی که اخبار چندان خوشایندی از اقتصادهای بزرگ به گوش نمی رسد اما به نظر میرسد برآیند نظرات به سمتی است که رکود بزرگ اقتصادی در حال پایان یافتن است. معاملات موسوم به Carry Trade در هفته های اخیر جان دوباره ای یافته است. این موضوع در هفته گذشته باعث شد تا ین ژاپن و دلار امریکا تحت فشار نزولی قرار بگیرند.

در حال حاضر بزرگترین خطری که اقتصاد ژاپن را تهدید می کند خطر ماریپیچ کاهش قیمت - رکود است . با اینکه بانک مرکزی ژاپن پیشتر کاهش روند قیمتتها را در یک دوره دوساله پیشبینی کرده بود اما تاکید داشت که این تنزل قیمتتها قابل مهار و تحت کنترل خواهد بود. آنچه از ارقام اقتصادی بویژه شاخص قیمتتها طی ماههای اخیر نمایان گشته است این اظهارات بانک مرکزی را به تردید روبرو می سازد. از یک سو نرخ کاهش تورم به بیشترین میزان خود از دهه ۱۹۷۰ رسیده است و از سوی دیگر تقاضای داخلی و شاخص خرده فروشی در سرزمین خورشید تابان بسیار ضعیف است. این شرایط احتمال بروز ماریپیچ کاهش قیمت و رکود اقتصادی را افزایش داده است. در حال حاضر نرخ تورم پایه در ژاپن ۱/۱- درصد است و پیش بینی می سود که در ماه ژوئیه به ۱/۷- درصد افزایش یابد. از سوی دیگر نرخ بیکاری در حال افزایش است و به ۵/۳ درصد افزایش یافته است. وضعیت ساخت وساز نیز بر همین منوال است. تنها نقطه امیدوارکننده دومین اقتصاد جهان مربوط به صادرات این کشور است که سرعت کاهش آن به لطف کمکهای مالی دولت چین به اقتصاد آن کشور تا حدودی کاهش یافته است.

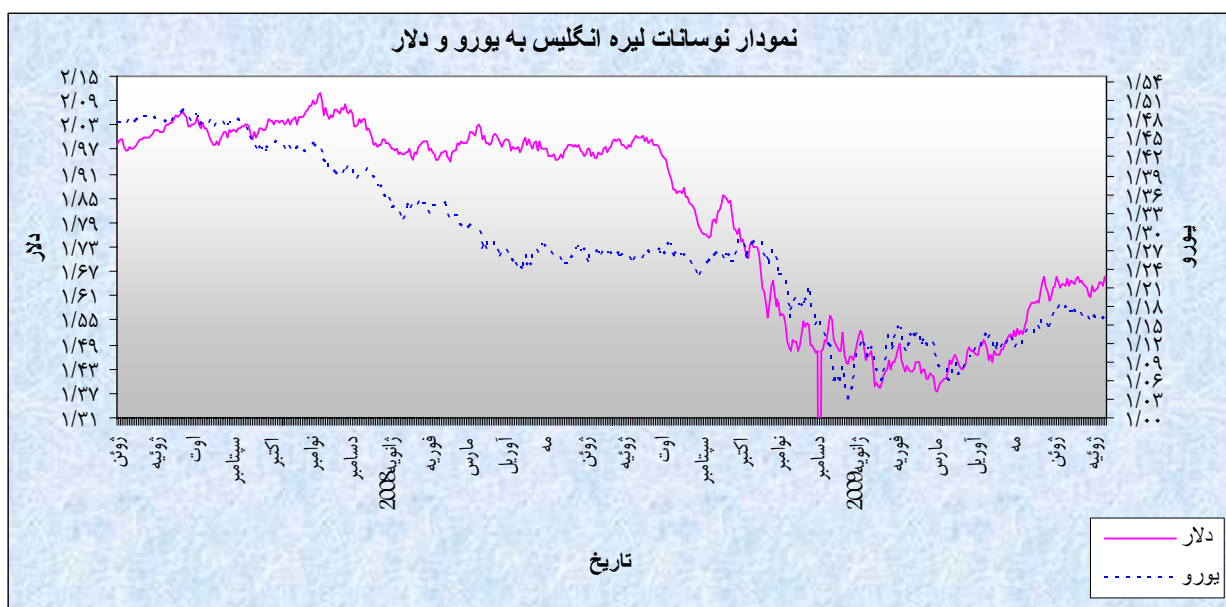
عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن													
۲۰۰۹			سال ۲۰۰۸										شاخصهای اقتصادی ماه
مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	
	۴/۴۰	۴/۱۰	۴/۴۰	۳/۹۰	۳/۷۰	۴/۰۰	۴/۲۰	۴/۰۰	۴/۱۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۸۰	نرخ بیکاری (به درصد)
۰/۱۱	-۱/۶۰	-۲/۸۰	-۳/۰۵	-۲/۳۱	۰/۷۳	۰/۹۰	-۳/۰۹	۲/۱۷	۲/۳۶	۵/۰۷	۶/۱۸	۱۲/۴۱	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
	-۸/۶۰	-۱۰/۰	-۹/۶۰	-۸/۱۰	-۳/۱۰	-۲/۳۰	-۳/۵۰	۰/۹۰	-۲/۲۰	۲/۸۰	-۰/۲۰	-۳/۴۰	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
	-۰/۳۰	۰/۰	۰/۴۰	۱/۰۰	۱/۷۰	۲/۱۰	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۰۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه چهارم ۲۰۰۸				سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
-۴/۳				-۰/۵			-۲/۴			۳/۲			

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره استرلینگ در برابر تمام ارزهای اصلی تضعیف شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۱/۴۲ درصد کاهش داشت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۶۳۵۲ - ۱/۶۰۵۹ دلار معامله گردید.

در روز دوشنبه استرلینگ به بالاترین سطح خود در برابر دلار طی سه هفته گذشته دست یافت. افزایش سریع قیمت‌های سهام و کالاها تمایل سرمایه‌گذاران را به دارایی‌های پر ریسک افزایش داد. پس از آنکه در هفته گذشته سود شرکتهای امریکایی در سه ماهه دوم بیش از حد انتظار اعلام شد انتشار این خبر که دولت امریکا در پی کمک ۳ میلیارد دلاری به موسسه مالی CIT است خوشبینی به چشم انداز اقتصاد جهانی افزایش یافت. علاوه بر موارد فوق آنچه که در روز دوشنبه به افزایش لیره در برابر دلار دامن زد انتشار گزارشی در مورد بازار مسکن انگلیس بود که ادعا میکرد رکود بخش مسکن در انگلیس نقطه حزیض خود را پشت سر گذاشته است.

روز سه شنبه پوند از بالاترین نرخهای طی سه هفته گذشته تنزل یافت. در این روز مشخص شد که میزان بدهی عمومی به ۵۶ درصد تولید ناخالص داخلی در این کشور رسیده است بدون اینکه تأثیر چندان مثبتی بر بهبود اقتصاد شبه جزیره داشته باشد.

روز چهارشنبه کمیته سیاستگذاری بانک مرکزی انگلیس تصمیم به پایان کمکهای مالی خود در سطح ۱۲۵ میلیارد پوند گرفت این در حالی بود که برخی از کارشناسان بر این باور بودند که با توجه به شرایط اقتصادی انگلیس میزان کمکهای مالی به ۱۵۰ میلیارد پوند افزایش یابد. این اقدام بانک مرکزی از سوی بازار ارز لندن مثبت ارزیابی شد و باعث تقویت پوند استرلینگ گردید. هرچند عملکرد ضعیف بانک امریکایی مورگان استنلی در سه ماهه دوم و کاهش سفارشات صنعتی انگلیس در ماه ژولای به پایین ترین میزان از اوایل ۱۹۹۲ باعث شد تا به میزان زیادی از ترقی پوند در برابر دلار کاسته شود.

تقویت بازارهای سهام در روز پنجشنبه و انتشار آمار امیدوارکننده خرده فروشی انگلیس باعث شد تا در روز پنجشنبه لیره شاهد ثبت بالاترین رکورد خود طی سه هفته گذشته در برابر دلار بود. عملکرد مثبت شرکتهای مالی اروپا همچون کردیت سویس که در سه ماهه دوم بهتر از حد انتظار ظاهر شده اند این اعتقاد را تقویت نموده است که دوران افول اقتصادی در حال پایان یافتن است و در نتیجه اقبال سرمایه گذاران به دارایی های پر ریسک افزایش یافته است. همین موضوع طی هفته های اخیر تقویت شاخصهای سهام در سراسر دنیا را به دنبال داشته است.

رشد اقتصادی در سه ماهه دوم سال جاری ضعیف تر از حد انتظار بود. در حالی که پیش بینی می شد نرخ رشد تنها ۰/۳ درصد کاهش یابد اما این میزان ۰/۸ درصد نسبت به سه ماه قبل از آن کاهش یافت و امیدها را نسبت به بهبود اوضاع اقتصادی شبه جزیره کمرنگ نمود. لازم به ذکر است که اقتصاد انگلیس در سه ماهه اول نیز به میزان قابل توجه ۲/۴ درصد منقبض شده بود. میزان رشد منفی اقتصاد این کشور در پایان سه ماهه دوم سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵/۶ درصد بوده است. این موضوع واحد پول این کشور را در روز جمعه تحت تأثیر قرار داده و با کاهش روبرو ساخت. در مجموع می توان گفت آنچه پوند را طی هفته گذشته در برابر دلار تقویت نمود عملکرد مثبت اقتصادی این کشور و چشم انداز آن نبوده است بلکه فشارهای

نزولی وارد شده بر دلار عامل اصلی افزایش لیره در برابر دلار طی هفته گذشته محسوب می‌شود. پوند استرلینگ در برابر سایر ارزها بویژه یورو روندی کاملاً نزولی را تجربه نمود.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس														
شاخصهای اقتصادی	ماه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن
نرخ بیکاری (به درصد)		۲/۶	۲/۷	۲/۸	۲/۹	۳/۱	۳/۳	۳/۶	۳/۹	۴/۳۰	۴/۵۰	۴/۶۰	۴/۸۰	
موازنه تجاری (بیمیلیارد دلار)		-۱۵/۷	-۱۶/۴	-۸/۸۷	-۶/۳	-۶/۵۹	-۶/۸۸	-۵/۴۰	-۵/۲۲	-۴/۴۸	-۳/۷۵	-۴/۸۰		
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی		-۰/۱	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۳	-۱/۷	-۲/۵	-۲/۹	-۷/۶	-۸/۳۰	۲/۸۰	۰/۷۰	۰/۲۰	-۰/۲۰
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)		۳/۸	۴/۴	۴/۷	۵/۲	۴/۵	۴/۱	۳/۱	۳/۰	۳/۲۰	۲/۹۰	۲/۳۰	۲/۳۰	۲/۳۰
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم ۲۰۰۸	سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹						
	۱/۵	-۰/۶			-۰/۶			-۲/۴						

۵- طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک ۱/۸۵ درصد افزایش داشت. به نرخ های آخر وقت بازار نیویورک در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۹۵۱/۰۵-۹۴۷/۷۰ دلار در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات قیمت طلا عمدتاً تحت تأثیر نوسانات قیمت نفت، نوسانات دلار و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز گذشته اقداماتی برای نجات بانک آمریکایی CIT و افزایش خوش بینی نسبت به عملکرد شرکتهای آمریکایی Caterpillar Inc و Cisco System Inc، موجب ادامه تقویت شاخصهای قیمت سهام آمریکا و به تبع آن افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران و ضعف دلار در برابر یورو و بسیاری از ارزهای پربازده گردید. این امر به همراه تقویت قیمت نفت و پیش بینی افزایش قیمت طلا در سال جاری و آینده، موجب تقویت قیمت طلا در روز دوشنبه گذشته شد. در روز سه شنبه اظهارات رئیس بانک مرکزی آمریکا در مورد دورنمای اقتصادی این

کشور کمتر از انتظار قبلی خوش بینانه بود. علاوه بر آن وی افزود که این بانک برای کاهش ترازنامه خود از ابزار کافی برخوردار است. موارد مذکور سبب شد تا در روز سه شنبه قیمت طلا کاهش یابد. در روز چهارشنبه، ضعف دلار در برابر ارزهای عمده و افزایش قیمت نفت سبب افزایش قیمت طلا گردید. در روزهای پنجشنبه و جمعه، ترقی قیمت نفت ادامه یافت. همچنین در روز پنجشنبه اعلام شد که فروش خانه های دست دوم آمریکا در ماه ژوئن، برای سومین ماه متوالی، افزایش یافت. قیمت این نوع خانه ها نیز در ماه ژوئن به بالاترین سطح خود از ماه اکتبر سال گذشته به بعد، افزایش یافت. انتشار این ارقام موجب افزایش خوش بینی نسبت به دورنمای اقتصادی آمریکا و افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران گردید. موارد مذکور موجب تقویت قیمت طلا در روزهای پنجشنبه و جمعه شد. علی‌رغم افزایش قیمت طلا در هفته گذشته، تقاضا برای سرمایه گذاری در طلا، همچنان روبه کاهش بود. موجودی انبار SPDR Gold Trust بزرگترین ETF جهان از بالاترین سطح تاریخی آن در اول ژوئن (۱۱۳۴/۰۳ تن)، به تدریج روبه کاهش نهاد تا به سطح ۱۰۸۶/۶۱ تن در ۲۲ ژوئیه رسید.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۷/۷۹ درصد افزایش یافت. به نرخهای آخروقت بازار نیویورک، در هفته قبل هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۶۳/۹۸-۶۸/۰۵ دلار معامله گردید .

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته ، بطور عمده تحت تأثیر شرایط اقتصادی، نوسانات بازارهای ارز و سهام و عوامل فنی قرار داشت. در روز دوشنبه صورتهای مالی انتشار یافته از شرکت های آمریکایی امیدوارکننده بودند که این موجب ریسک پذیری معامله گران شد. همچنین اعطای کمک های مالی به گروه تجاری CIT جهت جلوگیری از ورشکستگی آن، خوشبینی ها را تقویت نمود و باعث ترقی سهام شد. بنا به گزارش وزارت ترابری آمریکا، میزان تردد در بزرگراهها در

ماه مه نسبت به مدت مشابه سال قبل ۰/۱ درصد رشد نشان داد که حاکی از افزایش تقاضا برای بنزین می باشد. طی این روز و اوایل روز سه شنبه دلار تضعیف گردید. با توجه به این موارد، قیمت نفت در دو روز اول هفته سیر صعودی پیمود. در اوایل روز چهارشنبه بوقت بازار نیویورک، تصحیحات تکنیکی موجب وارد آمدن فشار نزولی بر قیمت نفت گردید. اما در ادامه معاملات این روز، بنا به گزارش اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا مشخص شد که موجودی انبار نفت خام در هفته منتهی به ۱۷ ژوئیه نسبت به هفته ماقبل آن ۱/۸ میلیون بشکه کاهش یافته است. گزارش مذکور به شرح جدول زیر می باشد:

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۹/۰۷/۱۷ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۴۲/۷	-۰/۵۲	۱۵/۹۷
نفت حرارتی و دیزل	۱۶۰/۵	۰/۷۵	۲۶/۸۸
بنزین	۲۱۵/۴	۰/۳۷	۳/۲۱

از سوی دیگر دلار نیز در این روز تضعیف شد. در نتیجه روند نزولی دلار تا حدی برگشت نمود اما در پایان وقت این روز، نسبت به زمان مشابه در روز قبل کاهش نشان داد. در روز پنجشنبه گمانه زنی ها حاکی از احتمال کاهش تولید توسط سازمان اوپک بود که موجبات نگرانی زیادی بوجود آورد. از سوی دیگر برخی مشکلات بوجود آمده در پالایشگاهها موجب صعود قیمت بنزین شد. بازار سهام هم با ترقی مواجه بود. در روز جمعه همچنان خوشبینی ها نسبت به چشم انداز اقتصاد جهانی زیاد بود. ارزش دلار نیز در برابر یورو کاهش یافت که به جذابیت بازار نفت کمک نمود. کلیه عوامل یاد شده موجب گردید که بهای نفت در دو روز آخر هفته ترقی پیدا کند.

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۲۴ ژوئیه ۲۰۰۹

عنوان	دوشنبه ۲۰ ژوئیه	سه شنبه ۲۱ ژوئیه	چهارشنبه ۲۲ ژوئیه	پنجشنبه ۲۳ ژوئیه	جمعه ۲۴ ژوئیه	متوسط هفته
نفت برنت	۶۶/۴۴	۶۶/۸۷	۶۷/۲۱	۶۹/۲۵	۷۰/۳۲	۶۸/۰۲
نفت پایه آمریکا	۶۳/۹۸	۶۵/۶۱	۶۵/۴۰	۶۷/۱۶	۶۸/۰۵	۶۶/۰۴
نفت اوپک	۶۴/۶۴	۶۵/۰۴	۶۴/۶۸	۶۶/۴۶	-	۶۵/۲۱